

پیک نُفْلِک دانشگاهی پرده‌مانِ

fateless

نقد رمان Fateless انتشارات دانشگاه شمال غرب (1992) Evanston

نوشتۀ György Uri Kozma

نقدی را که می‌خوانید اشارات منتقد به صفحه‌های متفاوت از متن است و هر پاراگراف از صفحه‌یی برگزیده شده، به این ترتیب نباید انتظار یکدستی در کل متن را داشته باشید تنها اشارات منتقد و مطالعه نثر و نگاه نویسنده در انتخاب این مطلب مورد توجه بوده است.

همان طور که خانواده‌ام گفتهد، پدر بزرگم نه به‌حاطر یهودی بودنش بلکه تنها به‌حاطر این که سردبیر روزنامه آلمانی زبان Pester Lloyd بود، سال ۱۹۴۴ کشته شد. پس از مرگ او مادرم دچار افسردگی شدید شد و من ماههای اولیه زندگی‌ام را (۹ سال پس از جنگ) در یتیم‌خانه به‌سر بردم. بنابراین خواندن رمان کرتش و تبعید وی از موطنش به‌عنوان سومین نسل از بازماندگان کشتار نازی‌ها، کار آسانی نبود. اما در واقع او باعث شد تا افسوس عمیقی را که احساس می‌کردم با خواندن مستمر نوشه‌هایش تسکین دهم. آثار او ارتباطی شگرف میان آشیویتس و زندگی پس از جنگ در مجارستان و زندگی در اردوگاه‌های کمونیسم با پوچی حقارت‌آمیزی که به‌نوعی هنوز در این زمان هم مضمون بمنظر می‌رسند، برقرار می‌کند.

او این جس را به‌وسیله سبک مستندگونه و سرد، دیالوگ‌ها و نقل قول‌های صمیمی و به تصویر کشیدن روزمرگی که منجر به احساس ترس و حقارت می‌شود القامی کند و با نشان دادن زندگی بی‌هیچ‌گونه شادی ساده کار نویسنده‌گی را به انجام می‌رساند.

کرتش ابتدای رمانش را با آخرین روز پیش از ورود به اردوگاه کار پدرش آغاز می‌کند. وی همه چیز را از نگاه پسر چهارده - پانزده ساله‌یی که شاید ناخودآگاه دنیای بزرگ‌سالان را به‌منقد می‌کشد، بیان می‌کند: «نامه پدرم را که در آن پرسیده بود اگر می‌توانستم به‌دلایل شخصی عذرخواهی می‌کردم، به معلم مدرسه دادم. معلم می‌خواست این دلایل را بداند. به او گفتم پدرم مشغول خدمت سربازی شده. بنابراین بعد هرگونه اعتراضی پایان دادم».

نویسنده از نقل قول استفاده می‌کند اما علامت نقل قول را نمی‌گذارد به‌طرزی که نقل قول‌ها به‌نظر مضمون می‌آیند. گویی به‌شکلی بیان می‌شوند که کنایه‌دار هستند: «او گفت امیدوار است که در این تاریکی، تاریکی روز می‌توانست رفتارهای خوب مرا بشمرد».

«به‌عنوان یک پسر پانزده ساله بالغ بدراحتی می‌توانستم وزن نفس‌هایی را که میان ما به زمین افتاده بودند درک کنم. این عین کلمات او بود. به علامت

نقد و تفسیر رمان 'Fateless'

قهرمان داستان Gyorgy Koves پسرک چهارده ساله‌یی است که در میان دیگر یهودیان بودا پست فرار گرفته و به اردوگاه کار اجباری فرستاده شده است. سپس از آن‌جا به اردوگاه بوختوالد فرستاده می‌شود؛ جایی که متهم گرسنگی، بیماری، شکنجه و بوی بدنهای سوخته‌یی می‌شود که در کوره آدم‌سوزی در حال سوختن هستند. و سال بعد به دست نیروهای متفقین آزاد می‌گردد.

Fateless رمانی تکان‌دهنده و آزاردهنده است، درباره تجربیات پسرکی یهودی - مجازی که سعی می‌کند خود را با شرایط کمپ‌های آلمانی وفق دهد. هنگام بازگشت به شهرش بودا پست، Gyorgy Koves چهارده ساله هنوز با همان لباس‌های راهراه زندانیان نسبت به دشمنی مردم خیابان کاملاً بی‌تفاوت است.

همسایگان و دوستان قبلی‌اش به او اصرار می‌کنند تا شرایط سخت و شکنجه‌اور گذشته‌اش را از ذهن دور سازد اما وقتی یک روزنامه‌نگار دلسوز به آن اردوگاه‌ها مراجعه می‌کند آن‌جا را «پایین‌ترین طبقه جهنم» می‌خواند. پس نمی‌تواند هیچ‌یک از این حرف‌ها را به کلیشه‌های معروف ربط دهد و به تنهایی به تفکر درباره معنا و مفهومی که آن را تجربه کرده است می‌پردازد. دریافت وی از

تجربیاتش کاملاً نامشخص و با نوعی احساس دوغانه همراه است. در اردوگاه‌ها همیشه سعی می‌کرد تا با کمک انگیزه‌های زندگی خود را با اسارت غیرانسانی و وضعیتی که لحظه‌به‌لحظه روبه و خامت می‌نماید، تطبیق دهد. با تحمیل منطق و هوش حساس و دقیقش و آن‌چه برای یک نوجوان به سن او کاملاً طبیعی است،

سعی می‌کند تا ظاهر کاملاً طبیعی خود را حفظ کند. به محض آزاد شدن می‌باشد با ابتداش شیطانی که به آن عادت کرده بود، مجادله کند. وقتی از خود می‌پرسد چرا لغاتی چون «طبیعتاً»، «انکارناپذیر» و «بدون سؤال» را به کار می‌برد تا تمامی تجربیات وحشت‌آور خود را توصیف کند، پاسخ می‌دهد که در یک اردوگاه

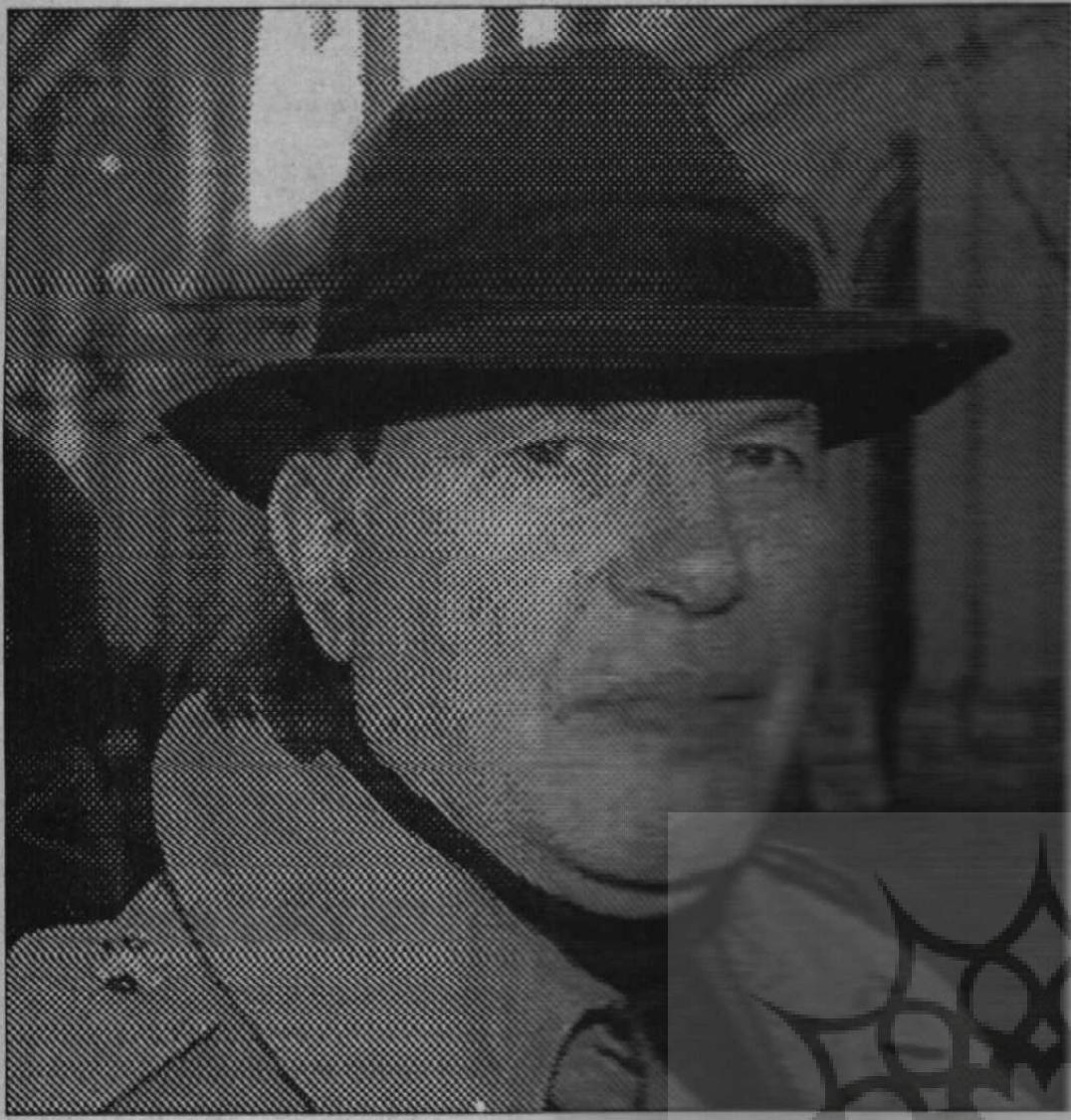
منحصر به‌فرد این کاملاً طبیعی است. بدون هیچ رابطه معنوی و میراث سعی می‌کند تا ظاهر کاملاً طبیعی خود را حفظ کند. به محض آزاد شدن

می‌باشد با ابتداش شیطانی که به آن عادت کرده بود، مجادله کند. وقتی از خود می‌پرسد چرا لغاتی چون «طبیعتاً»، «انکارناپذیر» و «بدون سؤال» را به کار می‌برد تا تمامی تجربیات وحشت‌آور خود را توصیف کند، پاسخ می‌دهد که در یک اردوگاه

منحصر به‌فرد این کاملاً طبیعی است. بدون هیچ رابطه معنوی و میراث سعی می‌کند تا ظاهر کاملاً طبیعی خود را حفظ کند. به محض آزاد شدن

یهودی‌اش و رانده شدن از موطنش، به این نتیجه می‌رسد که نه مجازستانی‌ها و نه یهودیان در این سرنوشت دخالتی نداشتند چراکه شرایط تحمیل شده آنان را به آینده‌یی چنین مبهم کشاند.

تصدیق سر تکان دادم و دیدم که تصدیق من او را راضی کرد. دستاش بعطر قرم
حرکت کرد و من تقریباً از تصویر این که بخواهد مرا در آغوش بگیرد ترسیده بودم.
اما این اتفاق رخ نداد.

تأثیر کنایه وار مشابه دیگری درباره مغازه دار وجود دارد: مغازه دار گفت
ممکن است اجازه بدهید بپرسم آیا برای اردوانگاه کار خرید می‌کنید؟
اما این پسر چهارده ساله یهودی پیر اشتیاق شدیدی به کشف واقعیت دارد
و چشمانش هرگز فریب نمی‌خورد. او یک تکه از قان از حیره جندگرمی برایم
تست گرد. و به نوعی از نگاه عضناگش و حرکتی که به خود داد قهقهیدم چرا
راهی جز این نداشت مگر تنفر از یهودیان. چرا که اگر آنها را دوست می‌داشت
احساس می‌کرد که به وسیله آنها فریب خورده. این تنها راهی بود که می‌توانست
طبق ایده‌آل و محکومیت اش عمل کند، خب البته این روش همچنان را تغیر
می‌داد».

کرتش این‌گونه، آخرین شبی را که فردایش روایه خدمت سرتاری می‌شد
شرح می‌دهد: «ناما دریم پرسید گرسنه بی، پاسخ دادم، خیلی و دیگر چیز
فکر نکردم چون بعداز آن، شرایط همان طور بود او بثواب من را کل‌لا برگرد و
برای خودش چیزی نگذاشت. پدرم متوجه شد و پرسید چرا؟! گفت لحس
می‌کند در این لحظه معده‌اش هیچ چیز قبول نمی‌کند بعد من فهمیده که
اشتباه کردم».

جانواده را بهما نشان می‌دهد: «آرزو-تردم ای-کاش پدرم مرده بود آرزوی حیلی بدی بود اما آن را کاملاً احساس کردم. بعداً می‌توانستم گریه کنم لاما فروتنی برای این کار نداشتم چون چند مهمان از راه می‌رسید نامادریم گفت: «بحسب «لان بستگان می‌رسند. بعد از آن همه آن‌ها می‌خواهند که با تو خداحافظی کنند تپیه که علیه تجویس توریزد و برای این‌که مدارک لازم را برای ترک شهر بیابد کامل‌اً طبیعی است. زنگ به صدا درمی‌آمد. دایی Lajos گفت سال‌های خوشی و مسلک داشت بی محیط هر چوی آن‌ها می‌مردند.

بی حیالی بچکی با رویدادهای تقدیر سکنجهبار هزار شاهه یهودی رویه نادان
است». سپس گرتش بیزاری مشابه پس از مراسم مذهبی اجدادش را توصیف می‌کند: «مجبور بودم وی را تا اتاق بیرونی رویه روى حیاط همراهی کنم
دعاخوانها همه‌جا را احاطه کرده بودند و مبلهای غیرقابل استفاده و کهنه‌یی خاطر بیرون از محلاتم بخندم».

آن جا بود. خداوند به زبان عبری مورد خطاب قرار می‌گرفت و من به آن زبان صحبت نمی‌کردم. برای این‌که بتوانم دعا را تکرار کنم مجبور بودم به حرکات لب Lajos نگاه کنم. به‌طوری که تنها خاطره‌می‌که از آن روز به‌خاطر دارم حركات لب‌های گوشتالوی او بود». یکبار دیگر وی بدون رعایت کردن علامت نقل قول می‌تواند عواطف و خداحافظی عجیب با پدرش را به تصویر بکشد: «احساس می‌کردم چه خوب بود اگر اشک‌هایم روی جنازه پدرم می‌ریختند. از این‌که این اتفاق رخ داده خرسند بودم او مرا به پست قرستاد خبی خسته بودم. بلافضله از این حسن نیت تشکر کردم».

کرتش می‌تویست، بررسی طنز مخفی و تلخی که بعداً احساس می‌شود،

مصبیت را توصیف می‌کند. قهرمان داستان (کرتش جوان) در طی سفرش آرام آرام پیچیده‌تر می‌شود. «به خاطر می‌آورم و حالا بهتر می‌فهمم که چرا آن مرد یا صورتی مهرخورد چطور به سختی با پلیس بحث می‌گرد».

دیگران هنوز در بازی مرگ و زندگی و دستوپنجه نرم می‌کنند: «مرد بدشائی در مانده به نظر می‌رسد... بعداً آن‌ها دارو را در کوله‌پشتی پیدا می‌کنند...»

آن جا بود. خداوند به زبان عبری مورد خطاب قرار می‌گرفت و من به آن زبان صحبت نمی‌کردم. برای این‌که بتوانم دعا را تکرار کنم مجبور بودم به حرکات لب دایی Lajos نگاه کنم. به طوری که تنها خاطره‌یی که از آن روز به‌خاطر دارم حرکات لب‌های گوشتالوی او بود». یکجا در دیگر وی بدون رعایت کردن علامت نقل قول می‌تواند عواطف و خدا حافظی عجیب با پدرس را به تصویر بکشد: «احساس می‌کردم چه خوب بود اگر اشک‌هایم روی جنازه پدرم می‌ریختند. از این‌که این اتفاق رخ داده خرسند بودم. او مرا به ستر فرستاد. خیلی خسته بودم. اما با خودم فکر کردم هنوز می‌توانستیم پیر مرد بیچاره را از اردوگاه کار با خاطره

سپس پسر با یهودی دیگر در کارخانه Ceepel به کلر مشغول می‌شود. پلیس وی را از اتوبوس پایین می‌آورد او به آرالی از میان قسمت‌های مختلف کارگاه خست‌زنی عبور می‌کند و سپس به آشوویتس فرستاده می‌شود. او از زبانی مختصر و مفید برای شرح تاکتیک‌های خاص یقا استفاده می‌کند. ما با یک مرد کارکشته و ماهر و یک مرد بدشائی روبه‌رو می‌شویم. مرد با تجربه

کرتش سعی می‌کند تا لغاتی را به کار برد که حس آن زمان را برای ما به روشنی بیان کند. او نشان می‌دهد که ما انسان‌ها چطور همیشه سعی می‌کنیم خودمان را با بدترین شرایط تطبیق دهیم. «بعضی چیزها به نوعی تمرین می‌شوند چون هرگز این اتفاق رخ نداده بود که آن‌ها چطور از کار، کار بسازند. بنابراین Citrom بهمن یاد داد که چطور خودم را تمیز نگه دارم... پایین تنهای را خوب بشور، به خاطر شپش».

«خیلی‌ها سعی کردن فرار کنند اما چند روز بعد برگشتند - مرده - با نوشته‌یی دور گردن‌شان: Ich bin wider da! این منم که دوباره این جام.» گرسنگی همیشگی است، اسهال نیز همین‌طور. اما خواهش کردن به خاطر اسهال کارسختی است. یکبار او یک کیسه سیمان را می‌اندازد و بعد به وسیله یک آلمانی تعقیب می‌شود. اما کرتش دوباره از طنز برای به تسبیح درآوردن آزاری که به خاطر بهیاد آوردن آن می‌برد، استفاده می‌کند: «نبینم یکبار دیگر کیسه را بیندازی Judehund du verfluhter سگ یهودی لعنی.» کرتش می‌گوید، بهمروز نسبت به دردهایی که براثر کتک و ضربه ایجاد می‌شد بی‌حس و بی‌تفاوت شده بود: «می‌توانم بگویم بعد از آن‌همه تلاش و آن‌همه محکمه بی‌فایده، خستگی و فرسودگی بعد از آن زمان بهنوعی آرامش و تسکین رسیدم. سرما، نم و باران دیگر آزارم نمی‌داد. دیگر در من تأثیر نداشت. هرگز دیگر احساس گرسنگی را درک نکردم....»

سپس روانه بیمارستان اردوگاه شد (شانه‌هایی را که می‌توانست به آن‌ها تکیه کنم خوب به خاطر دارم. تعجب‌آور بود که بستری مرد وظیفه‌اش را خوب می‌دانست و با مهریانی از من مراقبت می‌کرد. این از همه جالبتر بود که دکتر از دوازده سالگی در آن اردوگاه بود (شاید به خاطر این‌که او کمونیست بود).

ناگهان صدای جروبیت و داد از دور می‌آمد - مردان SS فوراً اردوگاه را ترک می‌کنند... آن‌ها گفتند برایمان سوپ با گوشت و نسبزیجات می‌آورند. بعد از آن بود که قدری احساس آرامش کردم و به طور جدی به آزادی فکر کردم».

«بعد از ماهها دوباره صورتش را در آینه می‌بیند، پیر شده و گناهکار، گوشت‌هایش مثل پنبه شده‌اند. کم‌کم به مجارستان می‌رسند. در ترماوای بوداپست، راهنما وضعیت را درک نمی‌کند و از یک نفر که از اردوگاه بر می‌گردد پول می‌خواهد. غریبه‌یی از روی حس وظیفه پول او را می‌دهد: «به او بليت بدهيد» (این‌جا کرتش به بی‌تفاوتی احیاری ناظر صحنه اشاره می‌کند) پیرزن همچنان به بیرون خیره شده است».

ناجی از او می‌پرسد تا حالا کجا بوده و می‌شنود «سیاه‌چال جهنم نازی». وقتی غریبه از او می‌پرسد چه احساسی دارد، او پاسخ می‌دهد «تنفر» از چه کسی؟... از همه. بعد غریبه می‌پرسد: «ایا از مراحل ترس و وحشت زیادی کذسته‌یی؟ جواب من به این بستگی دارد که ترس را چه بدانی. طبیعتاً... چرا زمانی که آن‌ها به هیچ وجه در وضعیت طبیعی نبودند این کلمه را تکرار می‌کنی؟ و قهرمان جواب می‌دهد: «در یک بازداشتگاه آن‌ها کاملاً طبیعی هستند».

غریبه سعی می‌کند او را به صحبت با دیگران درباره تجربیاتش تشویق کند «از چه چیز باید حرف بزنم؟ درباره جهنم اردوگاهها. حالا دیگر درباره آن جهنم چیزی نمی‌دانم. من چیزهایی درباره بازداشتگاه زندانیان سیاسی می‌دانستم اما درباره جهنم چیزی نمی‌دانستم... در جهنم هرگز خسته و کسل نمی‌شویم. اما در بازداشتگاه کسل می‌شویم، حتی در آشوب‌یتس. چطور توضیح می‌دهید؟ چون زمان کمک می‌کند. این‌طور که از حرف‌های شما پیداست کم‌کم متوجه می‌شویم

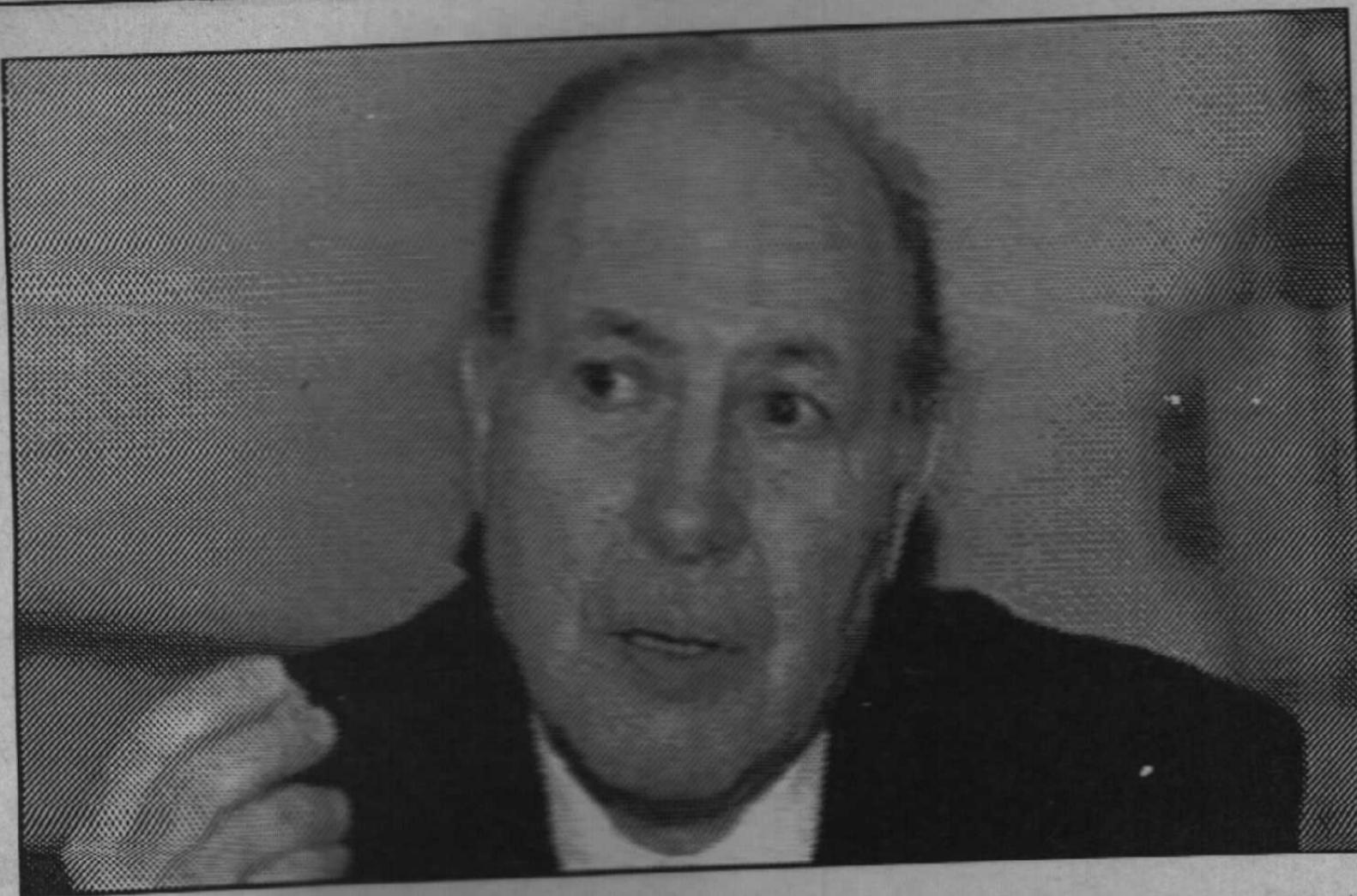
حالا دیگر برای این‌که شرح بدهد که اجازه خروج داشته و همیشه به قانون احترام می‌گذاشته دیر است... چقدر سخت توانستم اجازه‌نامه بگیرم... به هیچ طریقی تصور نمی‌کرد عاقبت اش این چنین شود. اگر آن قدر بدانش نبود... اگر اتوبوس...»

به شکلی دیگر Rabbi بهیاد دایی Lajos می‌افتد (او که دعامی خواند): «درست مثل دایی Lajos... دیگران او را رابی صدا می‌زندند. او به همه ما التماس می‌کرد: «هرگز با خدا جروبیت نکنید! مامی بایست از این کار دوری کنیم. نه تنها به خاطر گناهکاری بلکه چون ما را راهنمایی می‌کند. از هدف‌های ناب و باشکوه در زندگی خودداری کنید... این‌ها ما را از بین می‌برند. اما به رحمت بیکران او ایمان داشته باشید. به نظر من برهان او کاملاً دقیق و روشی است اما او هرگز به‌ما اجازه نمی‌دهد که آن را کاملاً درک کنیم و چه کاری را می‌بایست انجام دهیم». در بسیاری از جاها می‌بینیم که کرتش از علائم نقل قول استفاده نمی‌کند اما مانند قول را کاملاً احساس می‌کنیم - این‌جا وی از علائم استفاده می‌کند و اضافه می‌کند که این یک نقل قول است. لذا این هم می‌تواند یکی از همان طنزهای تاریک و تلخ او باشد.

او هیچ فرصتی را برای نشان دادن «سان» - یا ابتدال که بخشی از وحشت به‌شمار می‌رود از دست نمی‌دهد: «ما پسر Silky را با آن دختره دست انداختیم و اذیت کردیم...» (بعداً دختر حامله می‌شود و نتیجتاً کشته خواهد شد) او دوباره با نشان دادن غربت اندیشه انسان و غیرقابل بیان بودنش به‌سادگی مارا شگفت‌زده می‌کند: «نام آن جا Waldsee بود وقتی تشنه بودم این نام به من نیرو می‌داد». حتی «مرگ» پیش‌با افتاده و معمولی می‌شد. تحت آن شرایط درک‌شدنی، «اتفاق هر روزه» است. زنی مرد، پیر و مریض بود. تحت آن شرایط این مسئله کاملاً قابل درک بود.

کرتش شگفتی‌اش را هنگام دیدن «محکومین واقعی» در آن لباس‌های راهراه اردوگاه این‌گونه بیان می‌کند: «ولین بار در زندگی ام چشمم به یک محکوم واقعی افتاد... لباس‌هایی که مخصوص محکومین و مجرمین بود... در آن سال‌ها قیافه‌های آن‌ها بسیار جالب بود... بلاfaciale به خاطر درد دست‌ها، سر و تمامی بدن‌شان شکایت کردند. از من خواستند که به پشت بخوابم. خوب ما به همین خاطر این‌جا بودیم. مرا چنگ زد و انداخت. برایش مهم بود. تسلیم شدم و بای خنده گفتتم: «بسیار خوب، من ۱۶ ساله خواهم شد. آن‌ها گفتند خسته و مریض نشوا!»

یک بار دیگر کرتش موضوع را کاملاً برعکس و وارونه بررسی می‌کند - آن‌جا که پسر راهی برای عکس العمل واقعی و درست ندارد. بالاخره آن‌ها آرام آرام از وجود کوره‌ها و بوی آن‌ها آگاه شدند. اما آن‌ها به همه می‌گفتند مردم به خاطر ایضی‌می‌سوزانند. «بوی... دود کارگاه کارخانه چرم بود همان‌طور که بعداً بهم‌این‌طور گفتند. اگر تیفوئید یا بیماری همه‌گیر نبود به‌جای مناسب‌تری انتقال می‌یافتیم... ایضی‌می‌بود؟ جواب مثبت بود - پسر افراد مریض چه می‌آید؟ می‌میرند. سر مرده‌ها چه می‌آید؟ سوزانده می‌شوند. در حقیقت آرام آرام فهمیدم که چرا کوره‌ها درست پشت ما هستند و اثری از کارخانه چرم‌سازی نیست، کوره‌یی است که لاشه مرده یا اشغال را در آن می‌سوزانند. کوره‌یی ساخته شده بود، آن‌طور که آن‌ها برایم توضیح دادند انکار ابتدا قدر ریز ریز می‌شد و بعد یک کوره دیگر، یک کوره دیگر... از چهار طرف منفذ دود پر می‌شد مثل ما. آیا ایضی‌می‌آن‌قدر زیاد است که احتیاج به این همه مرده دارد؟»

که شما هرگز لحظه‌یی را بیکار نماندید و وقت را بیهوده هدر ندادید. اگر همه سرتیشت با قیمت وجود دارد آزادی نخواهد بود... اگر آزادی واقعی است پس دانش و معلومات شما یکباره کاهش می‌یابد مغز و قلبتان هیچ کدام تحمل نمی‌کردد».

این جاست که نویسنده بهوسیله تکنیک منحصر به فردش وقایع و صحنه‌ها را آشکار می‌کند این که چطور قهرمان دلستان وقت کافی برای بمحبته آوردن *Stein* حیچ‌چیز نگاهم کرد: «چی؟ او فرباد زد آیا ما گناهکاریم - ما، قربانیان؟» آن‌چه رخ داده بود و چطور زنده مانده بود نداشت. و به خاطر همه این‌حال است که همه‌تر من درباره محرومیت، ترس و وحشت بازداشتگاه سؤال می‌کنند، اما این‌فقر من شادی همیشه با من بود و این فراموش نشدنی ترین خاطره‌یی است که می‌کند: «نمی‌توانید تصور کنید... به همین خاطر شما جهنم را بمحبای - به کار می‌برید...» و بعد وقتی هم صحبتیش یکباره در خیابان نایدید می‌شود، وی یک سوال کنند: خانه قدیمی اش را بیندا می‌کند - آپارتمان کاملاً توسط غریبه‌ها اشغال شده. ناما دری اش با سرکارگر سابق پدرش ازدواج کرده بود آقای *Suto* فکر تصریکنم یتوانم بعد از خواندن دوباره این رمان پرهیبت، به آن چیزی که این‌فقر من چندین مرتبه در محافل ادبی اجتماع نویسنده‌گان، کرتش را دیدم.

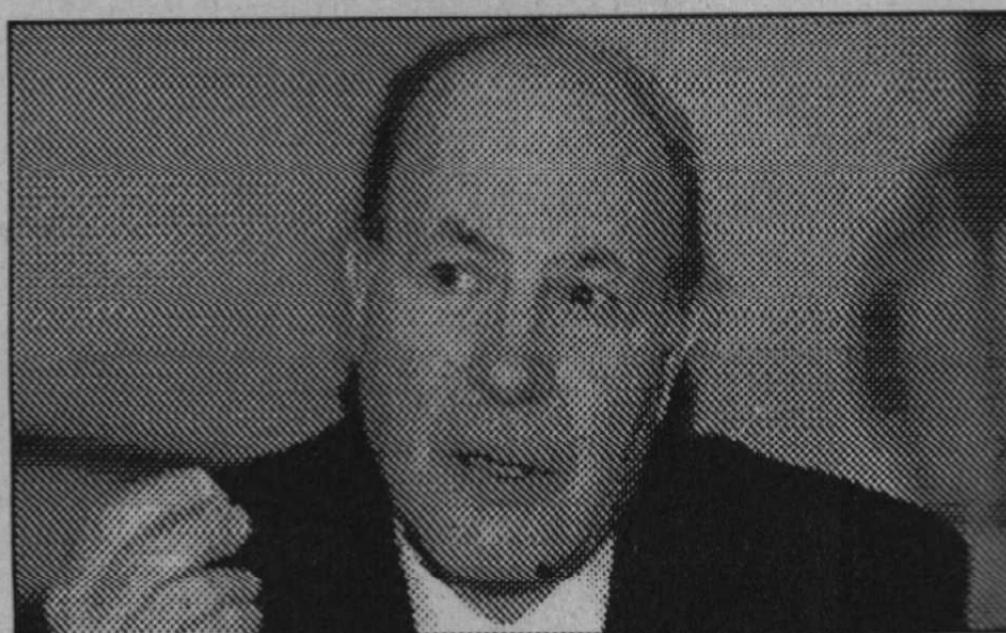
کرتش سپس مجادله میان همسایگان یهودی قدیمی را بسیار جالب بیان می‌کند (همان افراد خانواده‌یی که در ابتدای رمان دور هم جمع شده بودند) *György Kardos* آن‌ها به راحتی نمی‌توانند قبول کنند که یک نفر می‌توانسته آن قدر درد و مجنت *Fateless* (ناکامی) چیزی بپرسم. نه به این دلیل که خیلی خجالتی هستم چرا که با بازمانده‌گان دیگر نیز گه گاه مصاحبه‌های جالبی داشتم. فکر می‌کنم دیگر سؤالی باقی نمانده تا درباره آشوویتس و بازداشتگاه‌های تبعید آلمانی بپرسم. زیرا تصور من این است که آقای کرتش به روشنی تصویر قابل درکی از آن را راهه کرده‌اند. اگر بخواهم چیزی بگویم تنها می‌توانم اقرار کنم هرگز نتوانستم از این کتاب چشم بپوشم. اما باید به ایشان بگویم که رمان باعث تسکین ام شد و بار سنگین حقارت را از من دور کرد، زیرا این را در نوشته‌هایش به‌وضوح می‌گوید که بله، بازمانده‌گان کمونیسم واقعی ترین بازمانده‌گان نامردمی‌ها و دشمنی توسعه انسان‌ها و همنوعان‌مان هستند.

اما حالا همه چیز در آستاخ تغییر و تحول است. من حتی به فهرمان ساده رمان کرتش غبطه می‌خورم و بنابراین بیش از این نمی‌توانم به آن چه ایمراه کرتش در کتابش به خوبی تحریر نداشته باشیم. این رمان در میان کتاب‌هایی که واقعاً چشمان‌مان را باز می‌کنند و دید تازه‌یی به دریافت‌های پیشین می‌دهند برداشتند. هیچ‌کس دیگر به جز آن‌ها این کار را نکردند. اگر چیزی به نام تنها کتابی است که توانسته تأثیر بسیار مثبتی را بر من بگذارد.

حتی درباره این رمان باهم گفت و گو کردیم و مربی من *Ulrich Murejko* کرد: اما همیشه به‌نوعی احساس کردم نتوانستم درباره *ness* (ناکامی) چیزی بپرسم. نه به این دلیل که خیلی خجالتی هستم چرا که فراموش کنم اما نمی‌توانستم به حافظه‌ام دستور بدهم که دستور آن‌ها را اطاعت کند. «زندگی در خانه هم راحت نبود، آن‌ها توصیه می‌کنند همه چیز را را تتحمل کند. «حتی یک راحت نبود، آن‌ها توصیه می‌کنند همه چیز را فراموش کنم اما نمی‌توانستم به حافظه‌ام دستور بدهم که دستور آن‌ها را اطاعت کند».

کرتش سعی می‌کند به‌نوعی رمان را فلسفی کند اما آشنایی کم او این اجازه را نمی‌دهد: «حتی یک لحظه کوتاه می‌توانست حقیقتاً امور جدیدی را فراهم آورد اما میسر نشد... مشکل در قدمها بود. هر کس تا آن‌جا که می‌توانست قدم برمی‌داشت و پیش می‌رفت. حالا می‌توانستم به *Anne Marie* بگویم معنی یهودی بودن چیست که هرگز تا قدم اول برداشته نشده بود آنرا در تیاقتم، شرایط تحمیل شده و الزامات آن... من بیرون از سرنوشت تحمیل شده خویش زندگی کردم، این سرنوشت من نبود اما من تنها کسی هستم که تا پایان - زندگی کردم. می‌توانم بدين شکل خودم را راضی کنم که یک لشتباه بود یک انحراف. یک نوع اتفاق.... که هرگز واقعاً رخ نداد. به روشنی می‌توانم ببینم آن‌ها قدم برداشتند. هیچ‌کس دیگر به جز آن‌ها این کار را نکردند. اگر چیزی به نام تنها کتابی است که توانسته تأثیر بسیار مثبتی را بر من بگذارد.

Kaddish for a Child not Born

بخش گوتاهی از رمان

احتمالاً شاید گفته‌ام که این جمله حتی به لحاظ فکری خطاست، این‌که: «هیچ تعریف و تفسیری درباره آشوویتس وجود ندارد.» در حالی که همواره برای هر آن چه موجودیت دارد، تعریف نیز هست. البته، حتی اگر طبیعتاً مطلق، قراردادی و خطا باشد. واقعیت این است که حداقل دو زندگی و حیات وجود دارد. یک زندگی و حیات واقعی که به‌نوعی می‌توان از آن به وضعیت موجود اشاره کرد که بیش از این توصیف و تعبیری ندارد و دیگری زندگی غیرمادی و روحانی که شرح آن ورای واقعیت‌ها یا حداقل اغلب توصیفاتی است که در پایان به پوچی می‌رسد. این جمله بداقبال که «هیچ تعریف و تفسیری وجود ندارد» تعریف و توضیح نویسنده بداقبالی است که می‌گوید می‌بایست نسبت به آشوویتس سکوت شود. این‌که آشوویتسی وجود ندارد، به این دلیل نیست که تعریف و تفسیری موجود نیست بلکه به این خاطراست که آشوویتس اصولاً نمی‌بایست وجود داشته باشد.

پانوشت‌ها:

۱. بی‌سرانجام Fatality

۲. ناکامی Fiasco

۳. مرتبه برای کودکی که را ده نشد
Kaddish for a child not Born

۴. کشtar یهودیان به عنوان فرهنگ

The Holocaust as Culture

۵. لحظه سکوت آن زمان که جوخه اعدام بار دیگر
تفنگ‌های شان را بر می‌کنند.

A Moment of Silence While the Firing
Squad Reloads

عزیزان تبعیدی The Exiled Language

